

چالش‌ها و فرصت‌های اقتصادی دولت سیزدهم

فصل انتخابات تمام شد و اینک ملت با امید به بهتر شدن اقتصاد، منتظر شروع دولت جدید و تحقق وعده‌ها است؛ اما سؤال اصلی این است که رئیس‌جمهور منتخب ملت، از کجا و چگونه باید شروع کند؟!

نکات تحلیلی: بی‌شک مهم‌ترین مسئله امروز کشور اقتصاد است و رئیس‌جمهور منتخب نیز می‌بایست بیشتر توان خویش را بر رفع معضلات اقتصادی متمرکز کند. ۱- در یک شمای کلی از اقتصاد، می‌توان ضعف‌ها را به دو دسته تقسیم کرد: الف) نظام اقتصادی: تحول در زمینه هدفمند کردن یارانه‌ها، اصلاح نظام مالیات، بانک، گمرک، نظام توزیع، ارزش‌گذاری پول ملی و بهره‌وری، باید محوره‌های اصلی طرح تحول نظام اقتصادی باشد. ب) رویکردها: امروز در هیچ زمینه از مشکلات کنونی اقتصادی، فاقد برنامه و منابع لازم نیستیم. درواقع عمده مشکلات در مدیریت اجرایی و نظام رویکردی حاکم بر این مدیریت است. برای مثال در بخش تولید، یک تفاوت معنادار میان نگاه برون‌زا با اولویت رفع تحریم، یا نگاه درون‌زا با اولویت‌بخشی به حمایت از بنگاه‌های کوچک و مولد وجود دارد. ۲- به‌هرحال اصلاح نظام اقتصادی و تغییر در رویکردها مستلزم برنامه‌ای حداقل ۵ ساله است؛ لذا نمی‌توان انتظار ایجاد تغییر فراگیر و بنیادین در کوتاه‌مدت در حوزه اقتصاد داشت. برآوردها نشان می‌دهد که برای ایجاد قدرت خرید سال ۹۲، نیازمند حداقل ۶ سال رشد اقتصادی بالای ۵ درصد هستیم. ۳- در برهه کوتاه‌مدت یک‌ساله، بزرگ‌ترین چالش دولت، کسری بودجه است. گزارش مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد کسری بودجه ۱۴۰۰ به میزان ۳۲۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود که باید از پایه پولی تأمین شود که حتی در بهترین شرایط نیز ۱۷۵ هزار میلیارد تومان کسری بودجه برای دولت قابل پوشش نخواهد بود. در نتیجه این امر به‌طور کلی آثار تورمی شدیدی به دنبال خواهد داشت. ۴- بااین‌وجود تمامی مشکلات پیش رو، دورنمای نزدیک نشان از روشن بودن امیدهاست؛ تولید واکسن کرونا، شکست نظام تحریم، افزایش فروش نفت و ... همگی ازجمله مواردی است که اگر در کنار رفتارهای امیدآفرین قرار گیرند، می‌تواند جامعه را برای پذیرش تغییرات بنیادین آماده سازد.

نکته راهبردی: ایجاد تغییرات بنیادین در اقتصاد مستلزم تغییر رویکردها و اصلاح نظام اقتصادی در بلندمدت است؛ اما در کوتاه‌مدت نیز نکات امیدآفرین فراوانی وجود دارند که اگر در کنار رفتارهایی از جنس مبارزه با فساد، میان مردم بودن و درد دل آن‌ها را شنیدن قرار گیرد، قطعاً می‌تواند کشور را برای نیل به اهداف عالی اقتصادی، امیدوار و آماده سازد.

(نویسنده: علی محمدی)

دلایل کاهش مشارکت چیست؟

یکی از سؤالاتی که این روزها در مورد انتخابات پرسیده می‌شود این است که چرا میزان مشارکت مردم در این انتخابات پایین‌تر از سایر انتخابات‌ها بود؟ برخی از دلایل مستند کاهش مشارکت به شرح زیر است: ۱- درصد مشارکت در دوره‌های مختلف ریاست جمهوری بدین شرح است: دوره اول ۶۷.۴۱ درصد، دوره دوم ۶۴.۲۳ درصد، دوره سوم ۷۴.۲۶ درصد، دوره چهارم ۵۴.۷۸ درصد، دوره پنجم ۵۴.۵۹ درصد، دوره ششم ۵۰.۶۶ درصد، دوره هفتم ۷۹.۹۲ درصد، دوره هشتم ۶۶.۷۷ درصد، دوره نهم ۵۹.۷۶ درصد، دوره دهم ۸۴.۸۳ درصد، دوره یازدهم ۷۲.۹۴ درصد، دوره دوازدهم ۷۳.۳۳ درصد و دوره سیزدهم ۴۸.۸ درصد. ۲- عوامل متعددی برای کاهش میزان مشارکت نسبت به سایر انتخابات‌ها بیان می‌شود؛ اول؛ عملکرد ضعیف آقای روحانی بزرگ‌ترین ضربه را به جمهورییت نظام و کاهش مشارکت زد و جمع زیادی از کسانی که در دوره قبل به وی رأی داده بودند را از شرکت در انتخابات منصرف کرد. در ۱۱ موج نظرسنجی ایسپا (وابسته به دولت) اعلام شده است که ۴۲.۶ درصد افرادی که سال ۹۶ به حسن روحانی رأی داده‌اند، گفته‌اند قطعاً در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ مشارکت می‌کنند و ۶۰ درصد آن‌ها به رئیسی و فقط ۵ درصد به همتی رأی می‌دهند؛ دوم؛ در تمام نظرسنجی‌ها میزان رأی منفی به آقای رئیسی بسیار پایین‌تر از سایر نامزدها بود و حتی بر اساس نظرسنجی‌های قبل از انتخابات ۶۸.۱ درصد از افرادی که در سال ۹۶ به ابراهیم رئیسی رأی داده بودند، اعلام کرده بودند در انتخابات پیش‌رو شرکت خواهند کرد. سوم؛ وضعیت معیشت، تورم، رشد نقدینگی باعث نارضایتی بخش‌هایی از جامعه حتی حامیان سابق دولت شده بود. در نظرسنجی بسیج مشکلات روزافزون اقتصادی با حدود ۳۰ درصد مهم‌ترین عامل تردید پاسخگویان برای شرکت در انتخابات بیان شد و ۲۸ درصد هم اعلام کردند که به خاطر عملکرد دولت فعلی در انتخابات شرکت نمی‌کنند. این نشان می‌دهد که مشکلات اقتصادی و ناکارآمدی دولت در کاهش مشارکت نقش داشته است و نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن گذشت. چهارم؛ بیماری کرونا به‌عنوان یک عامل مؤثر بر کاهش مشارکت نیز مؤثر است که در نظرسنجی‌ها حدود ۲۸ درصد اعلام کرده بودند بر عدم مشارکت تأثیرگذار است. ۳- در همه دوره‌های ۱۳ گانه ریاست جمهوری، میانگین مشارکت ۶۵ درصد بوده است و حدود ۳۰ درصد در همه انتخابات‌ها شرکت نداشته‌اند؛ بنابراین عدم مشارکت بخشی از جامعه، صرفاً مربوط به این دوره از انتخابات مربوط نمی‌شود.

نکته پایانی: همان‌گونه که در آمارها بیان شد، نباید کاهش مشارکت را تک علتی دنبال کنیم و دلایل مختلفی در بروز آن نقش داشته‌اند. بااین‌حال، رئیس‌جمهور منتخب، رئیس‌جمهور همه ملت ایران است و باید از همه ظرفیت‌های انسانی کشور بدون توجه به قطب‌بندی‌های سیاسی استفاده کند.

(نویسنده: فرهاد مهدوی)

تیر خلاص بر شقیقه اصلاح طلبان!

«صادق زیباکلام» تحلیلگر سیاسی جریان اصلاح طلب در تحلیل سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و نتایج آن، در روزنامه شرق نوشت: «رهبری اصلاحات اگرچه با تأخیر، اما تمام‌قد به حمایت از آقای همتی برخاست. یکی پس از دیگری چهره‌های اصلاح طلب از شخص آقای خاتمی گرفته تا جناب کروبی، غلامحسین کرباسچی، حسین مرعشی تا چهره‌های روشنفکری همچون دکتر عبدالکریم سروش و استاد مصطفی ملکیان مردم را به شرکت در انتخابات و رأی به آقای همتی دعوت کردند؛ اما هیچ‌یک از آن حمایت‌ها و دعوت‌ها نتوانست یخی را آب کند. دو و نیم میلیون رأی برای آقای همتی در حقیقت تیر خلاصی در شقیقه اصلاح طلبان بعد از ۲۴ سال حیات سیاسی‌شان بود. در بدبینانه‌ترین حالت دست کم ۱۰ میلیون و در خوش‌بینانه‌ترین حالت حتی رفتن به دور دوم را اصلاح طلبان برای نامزدشان پیش‌بینی کرده بودند؛ اما شکست آنان به مراتب سنگین‌تر از دیگران بود. در نهایت مردم پیروز این انتخابات بودند؛ چه کسانی که رأی دادند و نامزد خود را بر صدر نشانند و چه کسانی که رأی ندادند تا انتقاد خود را به گوش مسئولان برسانند».

تشکیل دولت در لبنان همچنان پادروا / درخواست از سید مقاومت برای پادرمیانی

روزنامه «البناء» در مطلبی با بیان اینکه چشم‌انداز روشنی در زمینه تشکیل کابینه جدید لبنان وجود ندارد، اعلام کرد: «میشل عون رئیس‌جمهور لبنان قصد ندارد از مواضع خود در زمینه تشکیل دولت جدید لبنان کوتاه آید. او همچنان هم بر لزوم اجرای قانون و استفاده از اختیارات قانونی خود تأکید دارد. وی پیشتر در خصوص تشکیل کابینه جدید لبنان نامه‌ای را برای نمایندگان پارلمان این کشور نوشته و اعلام کرده بود: عدم تشکیل دولت جدید طی چند ماه گذشته ثابت کرد که «سعد الحریری» از تحقق این مهم عاجز است. چندی پیش نیز، جریان آزاد ملی لبنان به ریاست «جبران باسیل» بیانیه‌ای را در خصوص آخرین تحولات این کشور منتشر کرده بود. این جریان در بیانیه خود از اقدامات «سعد الحریری» نخست‌وزیر مکلف به شدت انتقاد کرد. در بیانیه جریان آزاد ملی لبنان آمده است: آنچه که کاملاً واضح به نظر می‌رسد و جای هیچ شک و تردید در آن وجود ندارد، این است که سعد الحریری عامل تأخیر در تشکیل دولت جدید لبنان است». رئیس جریان آزاد ملی در عین حال مأموریت تشکیل دولت لبنان را بر عهده نخست‌وزیر مأمور از طریق توافق با رئیس‌جمهور دانست و از سید حسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله خواست تا نقش داور را برای حل و فصل اختلاف موجود ایفا کند؛ زیرا من به وی و صداقتش درباره موضوع حقوق اطمینان دارم. باسیل خطاب به دبیرکل حزب‌الله تأکید کرد: آقای سید حسن، می‌دانم که شما درباره حق کوتاهی نمی‌کنید. من جبران باسیل هستم، بدون اینکه باری بر دوش شما بگذارم، آنچه را که برای خودتان می‌پذیرید، قبول می‌کنم. این آخرین حرف من در خصوص موضوع دولت است.

نتایج مذاکرات وین از نگاه تیم ایرانی تا آمریکا و اروپا

«عراقچی» سرپرست تیم مذاکره‌کننده کشورمان در وین معتقد است: «به اواخر کار نزدیک شده‌ایم. مسائلی وجود دارد که باید در مراجع تصمیم‌گیری در پایتخت‌ها بررسی شود. بخش غالب متون آماده است و بخشی هم که آماده نیست، وضعیت مشخصی دارد. امیدواریم در دور آتی مذاکرات بتوان به توافق دست یافت، گرچه نمی‌توان آن را تضمین کرد. یکی از مباحث ما در مذاکرات، ایجاد اطمینان نسبت به عدم تکرار اقدام آمریکا در ترک برجام است. آمریکا باید تضمین دهد که دیگر از برجام خارج نخواهد شد وگرنه توافق نمی‌کنیم». مشاور امنیت ملی کاخ سفید می‌گوید: «هنوز برای رسیدن به برخی از موضوعات اصلی از جمله مورد تحریم‌ها و تعهدات هسته‌ای راه زیادی وجود دارد. از نظر اقدامات صورت گرفته در وین، در مسیر درستی قرار گرفته‌ایم. آمریکا حق دارد حتی تحت برجام به دلایلی غیر از پرونده هسته‌ای، از جمله حقوق بشر و برنامه توسعه موشکی، ایران را تحریم کند». نماینده اتحادیه اروپا در کمیسیون مشترک برجام گفته است: «انتظار داریم که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و ایران در خصوص ادامه نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ای تهران به توافق برسند. در حال حاضر در این دور از گفت‌وگوها در خصوص این موضوع مذاکره صورت می‌گیرد که چه تحریم‌هایی از ایران برداشته شوند».

◀ پیام تبریک فرمانده کل سپاه به آیت‌الله رئیسی / «سرلشکر سلامی» در پیامی با تبریک خلق حماسه پرشکوه ملت ایران و انتخاب آیت‌الله رئیسی به‌عنوان هشتمین رئیس‌جمهوری اسلامی ایران، آمادگی همه‌جانبه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای تداوم راهبرد این نهاد انقلابی و مردمی در همکاری و هم‌افزایی با دولت‌ها در عرصه خدمتگزاری به مردم شریف و نجیب و پیشبرد برنامه‌های دولت سیزدهم برای تقویت و به‌کارگیری ظرفیت‌ها و فرصت‌های تضمین‌کننده پیشرفت کشور و مانع زدایی از روند بهبود وضعیت زندگی مردم و اندیشیدن به سازندگی شایسته و در شأن میهن اسلامی را اعلام کرد.

◀ آمریکا سامانه‌های دفاعی خود را از خاورمیانه خارج می‌کند! / رأی الیوم گزارش داد: «ناگهان و در زمانی که توان موشکی ایران و جنبش‌ها و بازوهای نظامی‌اش در منطقه خاورمیانه و به‌طور مشخص در منطقه خلیج فارس قدرتمندتر می‌شود، روزنامه آمریکایی «وال استریت ژورنال» فاش می‌کند که وزارت دفاع آمریکا (پنتاگون) کاهش تعداد سامانه‌های دفاعی در منطقه و به‌طور خاص در عربستان سعودی، عراق، اردن و کویت از اول ماه ژوئن کنونی را شروع کرده است. نکته قابل‌تأمل این است که خروج این سامانه‌های موشکی بعد از ناکامی سامانه گنبد آهنین رژیم اسرائیل در جریان جنگ اخیر علیه غزه صورت می‌گیرد که نسخه پیشرفته‌تر از سامانه‌های پاتریوت آمریکا است».

◀ جایگزین تاجگردون در مجلس چه کسی شد؟ / «سید ناصر حسینی‌پور» نویسنده کتاب «پایی که جا ماند» در انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی به بهارستان راه یافت و به‌جای غلامرضا تاجگردون که اعتبارنامه‌اش توسط سایر نمایندگان مجلس تأیید نشد به نمایندگی مردم گچساران و باشت در مجلس شورای اسلامی رسید. تاجگردون در ادوار نهم و دهم مجلس شورای اسلامی، به عنوان نماینده گچساران حضور داشت، اما در دوره یازدهم اعتبارنامه وی توسط نمایندگان مجلس به دلیل حواشی و اتهامات مالی، رد شد. او اخیراً به دلیل افشای حقوق نجومی، از مدیرعاملی بیمه سرمد نیز کنار گذاشته شد.

◀ طرحی برای برداشتن تعطیلی اجباری مراکز تجاری! / روزنامه عکاظ عربستان نوشت: «مجلس شورای عربستان فردا (دوشنبه ۳۱ خردادماه) درخواست دولت برای ملزم نبودن فروشگاه‌های تجاری و رستوران‌ها به تعطیلی فعالیتشان در وقت نماز به‌جز نماز جمعه را تصویب می‌کند.» عربستان از دهه‌های گذشته صاحبان فروشگاه‌ها و تأسیسات تجاری را به توقف فعالیت‌هایشان در وقت نماز ملزم می‌کرد.

◀ اولین نشست خبری رئیس‌جمهور منتخب / امروز (دوشنبه) ساعت ۱۴ اولین نشست خبری آقای رئیسی به‌عنوان رئیس‌جمهور منتخب ایران برگزار می‌شود.

▼ خبر ویژه

دولت سیزدهم؛ دولتی فرا جناحی با انتخاب شایستگان

«حسین مظفر» عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: «کسانی که دل درگرو انقلاب دارند می‌توانند امیدوار باشند که آقای رئیسی می‌تواند اجماعی بین فرزندان و دلسوزان کشور به وجود بیاورد و از ظرفیت‌های همه سلاقی و توانمندان کشور در حل مشکلات کشور استفاده کند. این انتخاب نویدبخش ایرانی مقتدر و عزتمند و کارآمد در عرصه‌های داخلی و خارجی است.

مظفر تأکید کرد: «آقای رئیسی در رقابت‌های انتخاباتی به‌عنوان یک نیروی مستقل پیامی مهم داشت، از سوی نیروهای انقلاب و دل‌بستگان به نظام و کشور وارد عرصه رقابت شدند و از حزب و یک گروه نیستند، رئیس‌جمهور خاصی نیستند و دولتشان فرا جناحی خواهد بود.» وی اظهار داشت: «افراد از جناح‌های مختلف در ستاد انتخاباتی آقای رئیسی حضور داشتند، ارزش‌های نظام را قبول داشتند و به کشورشان دل‌بسته بودند و در میدان آمدند، شایسته‌سالاری ملاک تشکیل دولت سیزدهم توسط ایشان است.»